

Lukutaitoa tai ei - kohtaamisia WhatsAppissa

Monien hankkeiden tavoin [Kotoa kotiin](#) oli maaliskuussa koronavirustilanteen vuoksi uuden edessä: jouduttiin pohtimaan, täytyykö maahanmuuttajanaisten hyvinvointia ja kotoutumista tukeva ryhmätoiminta keskeyttää vai voisiko sen siirtää verkkoon - ja jos, niin missä muodossa?

Naisia kotoutumispolulla

Kotoa kotiin -hanke on osa EU:n työtä kotoutumisen edistämiseksi. Hankkeen osallistujat ovat palveluiden ja kotoutumistoimien ulkopuolelle jääneitä maahanmuuttajanaisia, joiden äidinkieli on arabia, kurdi, dari tai thai. Suomeen tulon syyt, maassaoloaika ja kielitaito ovat hyvin vaihtelevia, mutta kaikkia yhdistää syrjäytymisvaara tai jollain tapaa haavoittuva asema, kuten kielitaidottomuus, koulutuksen puute, raskaus, yksinhuoltajuus, terveydelliset syyt. Yli kolmannes toimintaan aktiivisesti osallistuvasta 18 naisesta on joko täysin tai osittain lukutaidoton, myös omalla kielellään. Valtaosa on kotiäitinä ja osallistuu toimintaan lastensa kanssa. Paikalla on ollut enimmillään 17 lasta, joille on ryhmätoiminnan ajaksi järjestetty lastenhoito. Ryhmä on lokakuusta 2019 alkaen kokoontunut kahdesti viikossa kahden tunnin ajan. Tapaamisten tarkoitus on tukea osallistujien hyvinvointia, osallisuutta ja kotoutumista vahvistamalla suomen kielen taitoa, tarjoamalla vertaistukea ja tietoa mm. terveellisistä elämäntavoista, turvallisuudesta ja yhteiskunnasta.

Toiminta aktivoi naisia pohtimaan mahdollisuuksiaan Suomessa: koulutus- ja työllistymispolkua tai jatkoa muissa palveluissa, kuten kuntouttavassa toiminnassa. Naisille on tehty yksilölliset tilanne- ja mielenterveyskartoitukset ja heitä on ohjattu arjen asioissa tarpeen mukaan.

Kuva 1: LABin sairaanhoitajaopiskelijoita toteuttamassa liikunta-aiheista toiminnallista tuokiota ryhmälle opinnäytetyönsä osana. (Kuva: Anna-Leena Atkinson)

Kuva 2: Ryhmätoiminnan vaunuparkki Multi-Cultissa. (Kuva: Anna-Leena Atkinson)

Kohtaamisia korona-aikaan: videoita, chattia ja ääniviestejä

Kun kasvokkaisista kohtaamisista koronavirustilanteen myötä jouduttiin luopumaan, toimintaa ei haluttu keskeyttää, sillä naiset olivat jo ennestään haastavissa tilanteissa ja oli oletettavissa, että tuen tarve vain lisääntyisi. Toiminnan uudelleenmuotoilu käynnistyi siten, että osallistujat tavoitettiin henkilökohtaisesti kyselemällä heiltä kieliaavustajien välityksellä puhelimitse kuulumisia. Koska ryhmän keskinäiseen viestintään oli jo aiemmin käytetty WhatsAppia, toimintaa päätettiin jatkaa siellä.

Osallistujat on jaettu WhatsAppissa pienryhmiin. Niihin laitetaan kahdesti viikossa materiaaleja ja harjoituksia ryhmille sopivalla tasolla ja tavalla. WhatsApp mahdollistaa yksilö- ja ryhmäpuhelut, videoiden ja kuvien lähettämisen, kirjallisen harjoittelun chat-toiminnolla sekä ääniviestien ja erilaisten emoji- ja tarrojen lähettämisen. Näillä työkaluilla pystytään toimimaan kaikkien kanssa, lukutaidon laadusta riippumatta.

Ensimmäisten viikkojen kokemukset ovat olleet ilahduttavia ja toiminnassa on ollut mukana 13 naista. Suuri haaste on, etteivät naiset pysty osallistumaan yhtäaikaisesti, koska kotona olevat lapset ja heidän koulunkäyntinsä tukeminen on ensisijaista. Osan keskittymisen vie huoli omasta ja läheisten terveydestä. Ryhmätoiminnan vetäjille tulee yhteydenottoja pitkin päivää ja monen eri kanavan kautta. Suomen kielen harjoitukset ovat usein vain silta siihen, että huolet tuodaan esiin: ensin opiskellaan yhdessä, sitten keskustelu kääntyy pelkoihin, huoliin ja jaksamiseen. WhatsAppissa kohtaamiset ovat jopa kasvokkaista ryhmätoimintaa

yksilöllisempiä ja vaikuttaa siltä, että kynnys pyytää tukea on matalampi. Vähäinen kielitaito ei ole este etäkohtaamisille - joskus tuen osoitukseksi riittää sydäntarra. (3488 / Anna + Eve)

Kirjoittajat

Anna-Leena Atkinson toimii LAB-ammattikorkeakoulussa TKI-asiantuntijana ja projektipäällikkönä Kotoa kotiin (AMIF) ja Osallisuuskortteli (ESR) -hankkeissa.

Mari Lampinen on Koulutuskeskus Salpauksen maahanmuuttajakoulutuksen lehtori, Kotoa kotiin -hankkeen asiantuntija ja Malva - maahanmuuttajat valmentaan työelämään (ESR) -hankkeen projektipäällikkö.

#Kotoutuminen #Maahanmuutto #EU #EUSArahastot #EUfunding